

OECD *Multilingual Summaries* Society at a Glance 2014 OECD Social Indicators

Summary in Turkish

Read the full book on: [10.1787/soc_glance-2014-en](https://doi.org/10.1787/soc_glance-2014-en)

Topluma Bakış 2014 OECD Sosyal Göstergeleri

Türkçe Özet

Mali krizden bu yana geçen beş yılı aşkın süre içinde, yüksek işsizlik oranları ve gelir kayıpları, OECD ülkelerinin çoğunda sosyal koşulların kötüleşmesine yol açıyor. Hükümetlerin bu sorunlarla baş etme gücü, mali konsolidasyon tarafından sınırlandırılıyor. Ancak, sosyal harcamalarda kesintiler yapılması, en zayıf grupların geçim sıkıntılarını arttırdığı gibi, gelecekte sorunlar da yaratabilir. OECD ülkeleri bu sorunlarla etkin bir şekilde ancak iyi tasarlanmış ve yeterli kaynaklarla desteklenen politikalar ile baş edebilir. Krizin en kötü etkilerini yaşamayan yükselen ekonomilerin başlıcaları, farklı sorunlarla karşı karşıyalar. Ancak, OECD ülkelerinin deneyimleri, sosyal güvence sistemlerini geliştirme ve “krize dayanıklı” hale getirme çabalarını sürdüregelen yükselen ekonomileri de ilgilendiriyor.

Mali kriz, sosyal krizi körükledi

2007-2008 mali çalkantısı sadece ekonomik ve mali bir krize yol açmakla kalmadı, sosyal bir kriz de yarattı. En derin ve en uzun süreli gerilemelerin yaşandığı ülkelerde; insanların iş olanakları, gelirleri ve yaşam düzenlerinde muazzam zincirleme etkiler görülüyor. OECD ülkelerinde 48 milyon civarında kişi iş arıyor. Bu rakam, Eylül 2007'ye göre 15 milyon daha fazla olup, ayrıca milyonlarca insan mali sıkıntı içinde. İşten elde edilen bir geliri olmayan hanelerde yaşayanların sayısı, Yunanistan, İrlanda ve İspanya'da iki katına çıktı. En kötü etkilenenler, düşük gelirli gruplar, gençler ve çocuklu aileler oldu.

Sosyal sonuçlar yıllarca sürebilir

Hanelerin baskı altında, sosyal yardım bütçelerinin ise sıkı denetime tabi olduğu koşullarda, gitgide daha çok sayıda insan, hayatından memnun olmadığını ifade ederken, hükümete duyulan güven de tepetakla olmuş durumda. Krizin insanların gelecekteki refahını son derece gölgeleyeceğine dair işaretler de görülüyor. Gerçekten de krizin aile kurma, çocuk yapma ve sağlık gibi konulardaki bazı sosyal sonuçları ancak uzun vadede hissedilecek. Krizin başlangıcından bu yana doğum oranları daha da düşerek, yaşlanmaya bağlı demografik ve mali sorunların derinleşmesine yol açtı. Aileler, gıda dahil olmak üzere, zorunlu harcamalarında da kesinti yaparak, şimdiki ve gelecekteki refahlarından ödün vermiş bulunuyorlar. İnsanların sağlığı üzerindeki uzun vadeli etkilerin rakamlara dökülmesi için henüz çok erken, ama işsizlik ve ekonomik sorunların ruh hastalıkları dahil çeşitli sağlık sorunlarını arttırdığı biliniyor.

Yarın maliyetlerin artmasına meydan vermemek için bugünden yatırım yapılmalı

Kısa vadeli tasarruflar, gelecekte çok daha yüksek maliyetlere yol açabilir, bu nedenle hükümetlerin yatırım tipi programların finansmanına öncelik vermeleri gerekir. Bugün sağlık harcamalarında yapılan

kesintilerin, yarın sağlık hizmetlerinde ihtiyaçların artmasını tetiklemesinden kaçınılmalıdır. Özellikle krizin büyük darbesini yiyen ülkelerde çocukların kaliteli hizmetlere erişimi sağlanmalı ve öğrenimini tamamlayan kişilerin işgücü pazarından dışlanması önlenmelidir.

Zayıf grupların şimdi desteğe ihtiyaçları var

Ancak, sosyal yatırımların etkili olabilmesi için en yoksullara yönelik yeterli desteklerle bütünleştirilmesi gerekir. En zayıf gruplara yönelik desteklerin korunup güçlendirilmesi, tüm ekonomik ve sosyal iyileşme stratejilerinin önemli bir parçasını oluşturmaya devam etmelidir. Hükümetler mali konsolidasyon önlemlerinin zamanlamasını ve tasarlanmasını uygun şekilde yapmadılar. Çünkü böylesi önlemlerin bölüşüm açısından etkileri büyük değişiklikler gösterebilir: Örneğin, yoksullar vergilerdeki artışlardan ziyade harcamalardaki kesintilerden daha büyük zarar görebilirler.

İşsizlik konusundaki harcamalarda kesinti yapma alanı sınırlıdır

Zayıf iş pazarlarında işsizlik yardımları, sosyal yardımlar ve aktif işgücü pazarı programları ile ilgili harcamalarda pek kesinti yapma olanağı yoktur. Yapılabilecek tasarruflar, iyileşme hızıyla uyumlu bir şekilde uygulanmalıdır. Özel olarak, hedefleri belirlenmiş güvenlik ağı yardımları, böylesi desteklerin mevcut olmadığı, erişimin zor olduğu ya da uzun dönemli işsizlerin işsizlik yardımlarının tükenmekte olduğu ülkelerde önceliklidir. Konut ve çocuk/aile yardımları gibi, sosyal transferlerde geniş kapsamlı kesintilerden kaçınılmalıdır. Çünkü bu transferler çoğunlukla yoksul emekçi ailelerine ve yalnız ebeveynlere yaşamsal bir destek sağlar.

Hedef belirlenerek bir yandan tasarruf yapılırken, bir yandan zayıflar korunabilir

Daha etkili hedef belirlenerek, önemli tasarruflar yapılırken, zayıf gruplar korunabilir. Özel olarak sağlık hizmeti reformlarında en zayıfların korunmasına öncelik verilmelidir. Ancak, insanları iş bulmaktan caydırıcı ters yönde teşvikler yaratmaktan kaçınmak için hedef belirlenmesinde ince ayar yapılması gerekir. Örneğin, bir işe başlamak üzere olan işsizler, sosyal yardımlardan kurtulup iş karşılığı ücret almaya geçerken kayıplara uğrayabilir ya da çok az kazançlı çıkabilirler.

Ailelerin olumsuz koşullarla baş etme çabaları desteklenmeli

Devlet yardımlarının ailelerin krizin üstesinden kendi girişimleriyle gelebilmelerinin yerini almak üzere değil de bu girişimleri kolaylaştırabilecek ve tamamlayabilecek şekillerde tasarlanması görüşü önem kazanıyor. Bunun ışığında, kısa vadede aktif sosyal politikalara yapılan harcamaların artması anlamına gelse bile, etkin bir istihdam desteği sağlanması özellikle önem taşıyor. İşgücü pazarında hareketlendirme ve iş içerisinde destekler de makul seviyelerde sürdürülmelidir. İşsiz hanelerin çok sayıda olduğu durumlarda izlenecek yöntemin işgücü pazarındaki koşullar iyileşir iyileşmez ailelerin hızla bu durumdan yararlanmalarının sağlanmasına odaklanılması gerekiyor. Örneğin, işle ilgili destek ve teşviklerin mümkün olduğunca etkili olabilmesi için bireysel olarak iş arayan kişilerle sınırlı kalmayıp, çalışmayan eşlere de açık olması gerekiyor.

Hükümetler, bundan sonraki kriz için planlar yapmalı

Sosyal politikaların "krize dayanıklı" olması ve bütün bu ekonomik dönem boyunca etkin bir desteğin sürdürülebilmesi için hükümetlerin bu son ekonomik gerilemenin sonrasına bakmaları gerekiyor. İlk olarak, ekonomik gerileme dönemlerinde artan giderleri karşılayabilmeleri için yükseliş dönemlerinde tasarrufları arttırmanın yollarını bulmalılar. Harcamalar konusunda - örneğin, iyileşme döneminde yardım

harcamalarını makul bir şekilde azaltıp kaynakları sosyal yardımlardan aktif işgücü pazarı politikalarına kaydırarak - destekler ile işgücü pazarındaki koşullar arasında daha çok bağ kurmalılar. Gelirler konusunda vergi tabanlarını genişletmeye, işgücü vergilerine daha az bel bağlamaya ve vergi sistemlerinde artan gelir eşitsizliğini hesaba katan değişiklikler yapmaya çalışmaları gerekiyor. İkincisi, hükümetlerin kriz öncesi başlamış bulunan, sosyal güvence sistemlerindeki yapısal reformlara devam etmeleri gerekiyor. Aslında kriz, bunlara duyulan ihtiyacı hızlandırmış bulunuyor. Örneğin, emekli maaşları konusunda, çalışma yaşlarında uzun süreler işsiz kalınması sonucu gelecekteki bazı emeklilerin gelir güvenceleri daha fazla risk altına giriyor. Sağlık alanında gereksiz hizmetlerin çıkarılıp, verimlilik kazandıracak yapısal reformların, en zayıfların sağlık hizmetlerine erişimini sınırlandıran, hedefi belirlenmemiş kesintilere tercih edilmesinde yarar var.

© OECD

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir www.oecd.org/bookshop

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü, Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.
rights@oecd.org Faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2014), *Society at a Glance 2014: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/soc_glance-2014-en